

РЕЗИМЕ ПРОГРАМА

НАЗИВ ПРОГРАМА

„Програм обуке за рад са децом и младима са искуством трауме“

АУТОРИ ПРОГРАМА

Јелена Танасијевић

КОНТАКТ ОСОБА

Име: Јелена Танасијевић

Адреса: Београд, Обилићев венац 27

Телефон: 064/1167211

Мејл: jelena.tanasijevic@sos-decijasela.rs

tanasijevicfpn@gmail.com

ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ програма обуке је да подржи и оспособи стручњаке да примењују приступ заснован на знању о трауми у раду са децом и младима у оквиру система социјалне заштите, а који су доживели трауматско искуство, како би им се пружило сигурно окружење и подршка у опоравку, остварењу својих потенцијала и превазилажењу последица трауме.

Посебни циљеви:

1. Стицање знања о утицају трауме на развој и понашање детета
2. Стицање знања о реакцијама људског организма на трауму
3. Разумевање фактора који одређују реакцију на трауму и њен утицај на дете
4. Стицање знања о манифестовању трауме код деце/младих особа
5. Информисање о ставовима младих са искуством трауме о томе како им професионалци могу помоћи у опоравку
6. Стицање знања о секундарној трауматизацији и утицају на непосредну праксу коју стручњаци у систему социјалне заштите реализују
7. Унапређење разумевања приступа који се заснива на знањима о трауми и могућности примене истог.

САДРЖИНА ПРОГРАМА

Програм се састоји од дванаест модула.

ПРВИ ДАН

МОДУЛ 1. Дефинисање трауме

Циљ првог модула је појашњење различитих дефиниција трауме и уопште концепта рада са децом и младима који су имали трауматско искуство.

МОДУЛ 2. Негативна искуства у детињству и Бронфенбренеров еколошки модел

Циљ другог модула је разумевање утицаја негативних искустава у детињству, ефеката на развој детета и последица у контексту адаптивног одговора на релациону трауму. Представљање Бронфенбренеровог еколошког модела у циљу увиђања ризико фактора, али и протективних фактора у контексту креирања подршке деци.

МОДУЛ 3. Развој детета и памћење – тело памти

Циљ модула је разумевање повезаности између утицаја трауме и телесних реакција, односно како и на који начин наше тело памти доживљено трауматско искуство.

МОДУЛ 4. Увод у разумевање људских реакција на трауму

Циљ модула је стицање основних знања о моделу који приказује преклапања акутне, комплексне трауме и негативних искустава у детињству

ДРУГИ ДАН

МОДУЛ 1. Разумевање људске реакције на трауму

Циљ је упознавање учесника са неуробиолошким реакцијама и разумевање улоге можданих реакција у контексту трауматског догађаја.

МОДУЛ 2. Поливагална теорија и распон толеранције

Циљ је стицање знања о поливагалној теорији и утицаја на распон толеранције на трауму.

МОДУЛ 3. Теорија латентне рањивости и комплексна траума

У оквиру овог модула учесници ће стећи знања о теорији латентне рањивости, адаптивним понашањима као део одговора на трауму и специфичностим комплексне трауме, која најчешће доживљавају деца и млади на алтернативној бризи.

МОДУЛ 4. Комплексна траума – корегулација и ментализација

У оквиру овог блока учесници ће продубити знања о комплексној трауми са акцентом на значај подршке у процесу учења корегулацији и могућностима ментализације.

ТРЕЋИ ДАН

МОДУЛ 1. Међугенерациска траума

у оквиру овог модула циљ је да учесници разумеју повезаност и механизам трансгенерациског преноса трауме, као и последице на квалитет живота будућих генерација.

МОДУЛ 2. Манифестовање трауме код деце и младих

Циљ овог модула је стицање знања о различитим манифестацијама трауме код деце и младих, као и вештина за препознавање и идентификацију индикатора трауме.

МОДУЛ 3. Шта су нам рекли млади? Процена трауме и планирање интервенција

У оквиру овог модула учесници се упознају са ставовима младих о искуству одрастања у алтернативној бризи и њиховим препорукама за унапређење постојеће праксе.

У другом делу модула учесници се ће стећи нове и унапредити постојеће вештине за процену трауме и планирање интервенције кроз примену конкретних метода рада.

МОДУЛ 4. Секундарна трауматизација; Превенција синдрома сагоревања

Циљ овог модула јесте подизање свести о важности бриге о себи, како због очувања менталног здравља професионалаца, тако и због превенције синдрома сагоревања односно немогућности да се на адекватан начин посвете одговорном поступању у свом делокругу рада.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ КОЈЕ ПРОГРАМ РАЗВИЈА

Опште компетенције:

Након завршеног програма обуке учесници ће бити оспособљени да:

- Разумеју и примењују кључна савремена знања о приступу који се темељи на знањима о трауми.
- Разумеју принципе и приступе рада и пружања подршке деци и младима са трауматским искуством у оквиру система социјалне заштите.
- Схвате своју улогу и значај у процесу опоравка од трауме код деце и младих.
- Разумеју концепт приступа заснованог на знањима о трауми.
- Употребе знања и вештине за примену концепта који се темељи на знањима о трауми.
- Разумеју концепт секундарне трауматизације.
- Примене знања и вештине о начинима спречавања секундарне трауматизације.

Посебне компетенције

Након завршеног програма обуке учесници ће бити оспособљени да:

- Разумеју реакције деце и младих у контексту одговора на трауму
- Разумеју факторе који одређују реакцију на трауму
- Препознају и разумеју утицај и последице комплексне трауме
- Разумеју улогу адаптивних понашања као део релационог одговора на трауму
- Разумеју принципе на којима се темељи процес опоравка детета/младе особе од трауме
- Разумеју утицај секундарне трауме на стручњаке који раде или брину о деци/младима са трауматским искуством.

ЦИЉНА ГРУПА ПРОФЕСИОНАЛАЦА ЗА ОБУКУ

Циљна група програма обуке су стручни радници и стручни сарадници и други радници, као и хранитељи који су директно везани за рад или бригу о деци и младима

који су имали трауматско искуство – запослени у центрима за социјалн и рад, установама за смештај деце и младих, центри за породични смештај и усвојење, запослени у организацијама цивилног сектора.

ОБЛАСТ НА КОЈУ СЕ ПРОГРАМ ОДНОСИ И КРАЈЊИ КОРИСНИЦИ

Област: Породица и деца у систему социјалне заштите.

Крајњи корисници:

- Деца и млади из породица у ризику;
- Деца и млади у алтернативној бризи;
- Деца и млади из алтернативне бриге који се припремају за осамостаљивање;
- Деца родитеља у разводима у којима постоје конфликти;
- Биолошке и сродничке породице код којих се препознаје трансгенерацијски пренос трауме;
- Биолошке породице код којих постоји ризик од издвајања деце из породице;
- Биолошке и сродничке хранитељске породице са изазовним и сложеним проблемима у области бриге о деци.
- Породице у којима се јављају проблеми у понашању код деце.

ПРЕДУСЛОВИ ЗА УКЉУЧИВАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛАЦА НА ОБУКУ

На обуку се могу укључити сви професионалци који испуњавају опште услове прописане за радно место на коме су ангажовани.

ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА ОБУКЕ

Планирани програм обуке се реализује кроз дванаест модула у три дана. Предвиђено трајање обуке је 24 сата.